

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski Arkusz 1. Test <i>Język polski w użyciu</i> Test historycznoliteracki
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Formy arkusza:</i>	MPOP-P1-100, MPOP-P1-300, MPOP-P1-A41, MPOU-P1-100
<i>Termin egzaminu:</i>	3 czerwca 2025 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	27 czerwca 2025 r.

Ogólne zasady oceniania zadań w części testowej

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania – również odpowiedzi nieprzewidziane jako rozwiązania przykładowe w zasadach oceniania.

1. Odpowiedzi nieprecyzyjne, niejednoznaczne, niejasno sformułowane uznaje się za błędne.
2. Gdy jako rozwiązanie tego samego zadania zdający podaje kilka odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a inne – błędne, nie otrzymuje punktów za żadne z tych rozwiązań.
3. Jeżeli odpowiedź zawiera wyłącznie cytaty, to jest oceniana na 0 pkt.
4. Jeżeli informacje zamieszczone w odpowiedzi (również te dodatkowe, a więc takie, które nie wynikają z treści polecenia) świadczą o nierozumieniu omawianego zagadnienia i zaprzeczają pozostałej części odpowiedzi stanowiącej prawidłowe rozwiązanie zadania, to za odpowiedź jako całość zdający otrzymuje 0 pkt.
5. Jeżeli rozwiązanie zadania sprawdzającego znajomość problematyki i treści lektur obowiązkowych zawiera błąd rzeczowy, to ocenia się je na 0 pkt.
6. W zadaniach zamkniętych każdy sposób oznaczenia odpowiedzi (podkreślenie, przekreślenie, zakreślenie, obwiedzenie itd.) jest uznawany za wybór tej odpowiedzi, pod warunkiem że zdający konsekwentnie go stosuje w jednym zadaniu.
7. W przypadku rozwiązania zawierającego treści obraźliwe, wulgarne lub propagujące postępowanie niezgodne z prawem zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca oceny tego rozwiązania, np. cała odpowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania określone w podstawie programowej¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne [...]. SP I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – jedna poprawna odpowiedź lub odpowiedzi niepoprawne albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FFF

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne [...]. SP I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024, poz. 1019).

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie dwóch korzyści.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwaga.

Jeżeli zdający wymieni więcej niż dwie korzyści, a wśród nich pojawi się odpowiedź błędna, to za rozwiązanie zadania otrzyma 0 pkt.

Przykładowe odpowiedzi²

- lepsze gospodarowanie przestrzenią miast / centrów biznesowych/handlowych
- brak konieczności budowania fizycznej sygnalizacji świetlnej / fizycznych znaków drogowych
- szybki, bezproblemowy przejazd z pracy do domu i odwrotnie
- zmniejszenie natężenia ruchu w mieście
- Planowanie trasy zgodnie z potrzebami pasażerów, co umożliwiłoby dowożenie ludzi bezpośrednio do miejsca docelowego.
- Możliwość grupowania pasażerów w zależności od trasy i środka transportu publicznego zapewniłaby efektywniejsze poruszanie się po mieście.
- Pojazdy autonomiczne doprowadziłyby do tego, że ludzie mieszkaliby poza miastem, bo przyjazd do miasta nie nastroczałby problemów.

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
1. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	1. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP 1. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

1 pkt – rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie zgodne z tekstem 2.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

² W niniejszym dokumencie przykładowe odpowiedzi zawierają również oryginalne rozwiązania zdających.

Przykładowe odpowiedzi

- Jest inna, ponieważ autor zakłada, że pojazdy nie parkowałyby blisko pracy i nie wracały do miejsca zamieszkania ich właściciela. Według niego będą funkcjonowały centra lokalizacyjne, które umożliwią parkowanie samochodów, co wpłynie na rozluźnienie ruchu.
- Nie. Wprowadzenie pojazdów autonomicznych mogłoby ograniczyć ruch w mieście, ponieważ ludzie korzystaliby z wygodnego transportu publicznego.

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 3) [...] rozpoznaje środki językowe [...] zastosowane w tekstach [...].
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów [...] nieliterackich.	II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji [...] w analizie i interpretacji tekstów [...]. SP, kl. IV–VI 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 4) rozpoznaje formy [...] liczby, osoby [...] trybu [...] czasownika [...].

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

1 pkt – jedna poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

CD

Zadanie 5. (0–4)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza [...] informacje z tekstów [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP, kl. IV–VI I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio; 5) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych.
II. Kształcenie językowe. 1. Poglębianie funkcjonalnej wiedzy z zakresu nauki o języku.	II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w [...] tworzeniu własnych wypowiedzi. 4. Ortografia i interpunkcja. Zdający: 1) stosuje zasady ortografii i interpunkcji [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Wykorzystanie kompetencji językowych [...] w wypowiedziach [...] pisemnych.	III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Mówienie i pisanie. Zdający: 2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej [...]; 5) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] notatka syntetyzująca.

Zasady oceniania notatki syntetyzującej

Za notatkę syntetyzującą można uzyskać 4 punkty, w tym 3 punkty za treść i 1 punkt za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.

Treść

	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
		notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 3 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 2 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A i C określone dla 1 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów
		ALBO	ALBO	ALBO
A. przedstawienie stanowiska każdego autora	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, na odpowiednim poziomie uogólnienia	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, ale poziom uogólnienia jest zaburzony	notatka przedstawia stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście ALBO notatka przedstawia niepełne stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście	notatka nie spełnia żadnego z kryteriów określonego dla 1 pkt
B. zestawienie stanowisk obu autorów	w notatce zestawiono stanowiska obu autorów; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	w notatce zestawiono stanowiska obu autorów; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	stanowisk obu autorów nie zestawiono albo zestawiono je niepoprawnie; nie wskazano np. punktów wspólnych/rozbieżnych albo różnych aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	
C. spójność	notatka stanowi logiczną	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną	

	i zorganizowaną całość	całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	
D. długość notatki	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna

1 pkt – poprawny zapis, dopuszczalne dwa błędy (językowe, ortograficzne lub interpunkcyjne).

0 pkt – trzy i więcej błędów (językowych, ortograficznych lub interpunkcyjnych).

Uwaga.

Jeżeli w kryterium *Treść* przyznano 0 pkt, wówczas nie przyznaje się punktów w kryterium *Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna*.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA NOTATKI SYNTETYZUJĄCEJ NAPISANEJ PRZEZ ZDAJĄCYCH ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ (Z DYSLEKSJĄ, DYSORTOGRAFIĄ, DYSGRAFIĄ)	
Treść (0–3)	Egzaminator ocenia treść notatki syntetyzującej zgodnie z tabelą zamieszczoną na s. 7–8 tego dokumentu.
Poprawność językowa (0–1)	1 pkt – zapis poprawny językowo, dopuszczalne trzy błędy językowe. 0 pkt – cztery i więcej błędów językowych. Uwaga. Oceniając notatkę syntetyzującą zdającego, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się (dysleksję lub dysortografię albo dysgrafię), egzaminator nie ocenia ani poprawności ortograficznej, ani interpunkcyjnej.

Wskazówki dotyczące realizacji tematu notatki

1) Stanowiska autorów tekstów,

a) Stanowisko autora 1. tekstu, np.

- Wprowadzenie samochodów autonomicznych będzie wymagało dostosowania miejskiej infrastruktury i nie jest bezpieczne bez fazy testowania.

b) Stanowisko autora 2. tekstu, np.

- Dzięki wprowadzeniu pojazdów autonomicznych będzie można korzystniej zagospodarować przestrzeń miejską i zmniejszyć natężenie ruchu w mieście.
- Wprowadzenie pojazdów autonomicznych może wpłynąć na zmniejszenie gęstości zabudowy w centrum miasta i zwiększenie przestrzeni użytkowej.

2) Zestawienie stanowisk, np.

Z zestawienia stanowisk może wynikać:

- tekst 1.: wyzwania związane z koniecznością dostosowania miejskiej infrastruktury; tekst 2.: możliwość lepszego – pod względem wizualnym/estetycznym i użytkowym – zagospodarowania przestrzeni miejskiej
- tekst 1.: zwiększenie natężenia ruchu w mieście; tekst 2.: zmniejszenie natężenia ruchu w mieście

Uwaga.

Kompozycja notatki jest dowolna, np. zdający może zacząć od zestawienia stanowisk autorów tekstów albo od przedstawienia stanowiska każdego z nich.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 3 punkty za treść

- Obaj autorzy widzą przyszłość dla samochodów autonomicznych i podkreślają, że znacząco wpłyną one na zmianę przestrzeni miejskiej. Aleksander Orłowski uważa, że samochody autonomiczne mogą przyczynić się do wzrostu natężenia ruchu w mieście i przyczynić się do zmiany infrastruktury miejskiej, ponieważ można będzie wyeliminować strefy parkowania, a jednocześnie trzeba będzie przygotować specjalne miejsca do wsiadania i wysiadania. Tomasz Neumann z kolei zaznacza, że samochody autonomiczne przyczynią się do rozluźnienia struktury miasta. Przewiduje, że ich wprowadzenie może spowodować zamianę przestrzeni parkingowych na użytkowe i zmniejszenie się liczby poruszających się pojazdów. [88 wyrazów]
- W tekstach podjęto problem wpływu wdrożenia pojazdów autonomicznych na organizację przestrzeni miejskiej. Obydwaj autorzy twierdzą, że obecność takich pojazdów ją zmieni. Aleksander Orłowski zauważa, że wprowadzenie pojazdów autonomicznych będzie wymagało innego niż dotychczasowy sposobu projektowania budynków i infrastruktury drogowej, zwłaszcza miejsc do wsiadania i wysiadania z pojazdów autonomicznych. Z kolei według Tomasza Neumanna wdrożenie pojazdów autonomicznych może doprowadzić do rozproszenia struktury miast i lepszego wykorzystania przestrzeni użytkowej, dzięki usunięciu z centrów miejsc parkingowych. Zauważa on również, że zmieni się także infrastruktura drogowa, której część przybierze charakter cyfrowy. [87 wyrazów]

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]; 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 5) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki.

Zasady oceniania

1 pkt – rozstrzygnięcie oraz trafne uzasadnienie na podstawie obu tekstów.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Jest zgodne, ponieważ obraz Chagalla ilustruje tę samą co w Biblii hierarchię wynikającą z kolejności stworzenia – najpierw Bóg stworzył zwierzęta, a potem człowieka.
- Nie jest zgodne. W tekście Biblii podkreśla się, że człowiek powinien władać światem zwierząt. Na obrazie tymczasem ludzie umieszczeni są na dole, tak jakby Chagall nie chciał wskazywać na przywódczą rolę człowieka w świecie.

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe. 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...];

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie w odniesieniu do fragmentu *Antygony* oraz do całego dramatu Sofoklesa, na czym polega *hybris* Kreona.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Pyszny Kreon nie dopuszcza do siebie myśli, że wola bogów różni się od jego woli. Jak bardzo się myli, ukaże zakończenie dramatu, gdy nieprzejednanie króla zostanie ukarane nieszczęciami, które na niego spadną.
- Kreon wyraża przekonanie, że może przewidzieć osąd bogów i uważa, że daje mu to prawo do podejmowania decyzji dotyczących praw boskich, np. decyzji o odmowie pochówku za ziemskie przewinienie (zabronił pochowania Polinika za zdradę). Przekonanie Kreona, że jako władca może wkraczać w boskie kompetencje świadczy o jego pysze i błędnej ocenie sytuacji.

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie dwóch wydarzeń z *Makbeta* Williama Szekspira.

1 pkt – poprawne podanie jednego wydarzenia z *Makbeta* Williama Szekspira.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 pkt

- 1) Przybycie żołnierzy okrytych gałęziami pod zamek Makbeta.
- 2) Zabicie Makbeta przez Makdufa.

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 5) interpretuje treści alegoryczne [...] utworu literackiego; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie, na czym polega alegoryczność bajki *Paw i orzeł*.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Alegoryczność bajki *Paw i orzeł* polega na tym, że przez obraz stereotypowego postrzegania relacji między różnymi zwierzętami (ptakami) autor pokazuje różne relacje między ludźmi / stosunek do innych ludzi (pycha, pogarda, szacunek).
- Bajka jest alegoryczna, ponieważ zwierzęta reprezentują cechy ludzkie, np. paw reprezentuje pychę, wywyższa się ponad innych, chwali piórami. Z kolei orzeł reprezentuje ludzi cieszących się poważaniem otoczenia.

Zadanie 10.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
1. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Rozumienie historii literatury [...] jako procesu [...], a także dostrzeganie roli czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na ten proces.	1. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 1) rozumie podstawy periodyzacji literatury [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie nazwy epoki literackiej.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

pozytywizm

Zadanie 10.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
1. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	1. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz ich związek z programami epoki literackiej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie w odniesieniu do fragmentu *Lalki*, na czym polegała praca u podstaw.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Praca u podstaw polegała na działaniach służących podniesieniu poziomu życia warstw najuboższych i niewykształconych. Prezesowa Zasławska we fragmencie *Lalki* jest przedstawiona jako kobieta troszcząca się o warunki mieszkaniowe i higienę parobków pracujących w jej majątku.

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się [...] zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe.
II. Kształcenie językowe. 1. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich [...].	II. Kształcenie językowe. 2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 6.) rozpoznaje rodzaje stylizacji ([...] dialektyzacja [...]) i określa ich funkcje w tekście.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie, na czym polega i czemu służy dialektyzacja we fragmencie *Chłopów*.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie, na czym polega dialektyzacja we fragmencie *Chłopów* ALBO poprawne wyjaśnienie, czemu służy dialektyzacja we fragmencie *Chłopów*.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W podanym fragmencie dialektyzacja polega na stylizowaniu języka utworu na język charakterystyczny dla chłopów. Ten zabieg służy oddaniu realiów życia na wsi i podkreśla atmosferę panującą w czasie wyprawy chłopów na jarmark.
- Dialektyzacja w tekście służy pokazaniu, że chłopci tworzą własną kulturę, której częścią jest język oddający trafnie, np. przez typowe dla wsi słownictwo, realia życia na wsi.
- Stylizacja językowa polega na wykorzystaniu słownictwa gwarowego, np.: *takoż*, *jensi*, *ciotak*. Autor posłużył się gwarą, aby podkreślić wiejskie pochodzenie opisywanej we fragmencie społeczności, pokazać sposób jej porozumiewania się czy oddać realia życia na wsi.

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne wyjaśnienie znaczenia tytułu *Przedwiośnie* w odniesieniu do wizji niepodległego państwa polskiego zaprezentowanej przez Gajowca.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Tytułowe *Przedwiośnie* odnosi się do trudnej sytuacji Polski po odzyskaniu niepodległości. Przedwiośnie to okres, w którym zniszczony kraj jest odbudowywany, to czas, w którym oczekuje się na wiosnę, czyli stabilizację państwa. Aby ją uzyskać, konieczne są reformy, o których mówi Szymon Gajowiec.

Zadanie 13. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]; 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego [...]; określa ich funkcje; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
 1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
 0 pkt – jedna poprawna odpowiedź lub odpowiedzi niepoprawne albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PPP

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne wyjaśnienie, jaką ocenę relacji społecznych zawiera utwór *Góra „Edek”*, zilustrowane trafną sytuacją z opowiadania.
- 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Opowiadanie zawiera negatywną ocenę relacji społecznych. Przedstawia ono ludzi (takich jak „Edek”) jako zapatrzonych w swoje cele i wykorzystujących siłę oraz status materialny w stosunkach ze słabszymi. Wysoki i tęgi kierowca fordą zabrał miejsce parkingowe drobnemu inteligentowi kierującemu „maluchem”, ponieważ uważał się za lepszego.
- W opowiadaniu oceniono relacje społeczne jako niesprawiedliwe. W tekście przedstawiona jest sytuacja sporu o miejsce parkingowe dwóch mężczyzn w samochodach. Kłótnię wygrywa większy mężczyzna w lepszym samochodzie, choć to kierowca małego fiata podjechał pierwszy do tego miejsca i to jemu się ono należało. Ta sytuacja pokazuje, że w relacjach społecznych nie mają znaczenia zasady, tylko siła i dominacja.

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się [...] zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne wyjaśnienie na podstawie przytoczonego fragmentu *Podróży z Herodotem*.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Autor ocenił siebie negatywnie. Był nieprzygotowany do podróży, dlatego nie wszystko rozumiał.
- Autor był wobec siebie krytyczny. Podróż uświadomiła mu, że nie wystarczy pojechać do innego kraju, aby poznać i zrozumieć inną kulturę – do tego potrzebna jest pogłębiona wiedza.

Zadanie 15.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się [...] zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe.
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich [...].	II. Kształcenie językowe. 2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 7) rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym.

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne wypisanie z przytoczonego fragmentu *Podróży z Herodotem* dwóch sformułowań o charakterze wartościującym, wyrażających autoocenę.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- *spotkanie fascynujące*
- *wielką lekcją pokory*
- *konieczność wielkiej pracy nad sobą*
- *wróciłem z tej podróży zawstydzony swoją niewiedzą/nieoczytaniem/ignorancją*
- *były moją porażką / próbowałem zapomnieć o Indiach, bo były moją porażką*
- *ich [...] zagadkowość i niezrozumiałość przytłoczyły mnie / oszołomiły/pokonały*